

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Композиція і робота в матеріалі

Освітній ступінь «Магістр»

Освітня програма «**Декоративно-прикладне мистецтво**»

Спеціальність «**Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація**»

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Композиція і робота в матеріалі
Викладач (-і)	Типчук Вікторія Мирославівна, доц., канд. мистецтв. кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
Контактний телефон викладача	0963987323
E-mail викладача	victoriya.typchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Головна мета вивчення дисципліни – поглиблення знань композиційної побудови жанрового декоративного полотна, уміння аналізувати, порівнювати та виконувати творчі сюжетні завдання.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни виступають основні закономірності композиційної побудови станкового полотна декоративного характеру. Основна увага зосереджується на аналізі закономірностей побудови художніх творів різних образотворчих жанрів.</p> <p>У теоретичних положеннях курсу у визначеній послідовності розглядаються закономірності композиції натюрморту, пейзажу, тематичної картини, творів декоративно-ужиткового характеру.</p> <p>Лекційний матеріал поділений на шість тем.</p> <p>Навчальна дисципліна «Композиція і робота в матеріалі» пов'язана з гуманітарними навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, такими як «Актуальні проблеми сучасного декоративно-прикладного мистецтва», «Рисунок», «Живопис» та ін.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Композиція і робота в матеріалі» є поглиблення знань основних закономірностей композиції жанрового полотна, творів декоративного характеру, його методів організації,</p>	

прийомів і засобів гармонізації творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- засвоєння основних понять та принципів побудови творів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва;
- навчити студентів аналізувати композиційну структуру творів образотворчого та декоративно-прикладного;
- формування у студентів практичних навичок роботи з формою на заданій площині, підпорядковуючись вимогам певного жанру;
- сформуванню вміння виконувати власні творчі роботи декоративного характеру.

4. Загальні і фахові компетентності

1. Загальні компетентності:

- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
- Здатність розробляти та керувати проектами.

2. Фахові компетентності:

- Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.
- Здатність використовувати знання та практичні навички з сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору та його художнього втілення.
- Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

5. Програмні результати навчання

- Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.
- Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).
- Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі образотворчого та/або декоративного мистецтва.
- Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

- Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття

лекції	10
практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
1	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	лекції	заняття	сам. роб.
		я	
Тема 1. Натюрморт як частина тематичної картини і як самостійний жанр. Засоби гармонізації. Аналіз декоративного рішення.	2	4	10
Тема 2. Пейзаж як складова частина картини і як самостійний жанр (історичний аспект). Ідейно-змістовна наповненість пейзажу. Аналіз робіт художників образотворчого та декоративного мистецтва.	2	3	10
Тема 3. Композиційні основи пейзажу: мотив, образ, просторові плани, точка зору, формат, перспектива, ритм, колорит, роль світла, композиційний центр. Пейзаж у творах сучасних художників. Особливості побудови творів.	1	3	10

Тема 4. <i>Жанрове полотно</i> . Сюжет і композиційна побудова. Ідея та засоби її вираження. Декоративне рішення.	2	4	10
Тема 5. Особливості композиційних схем творів декоративно-прикладного мистецтва. Композиційні основи: формат, ритм, колорит, композиційний центр. Особливості побудови творів сучасних художників.	3	6	20
	10	20	60

Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання з навчальної дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання результатів навчання відбувається згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-studentiv-2010.pdf. Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Композиція і робота в матеріалі» проводиться у формі екзамену. Екзамен передбачений в кінці 1 семестра. Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.</p>		
	Шкала оцінювання		
	Університетська	Національна	Шкала ЄКТС
	90-100	5	відмінно
	80-89	4	добре
	70-79		
	60-69	3	задовільно
	50-59		
	26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	1-25		
			FX
			F

	Оцінювання результатів навчання з дисципліни передбачає поточне оцінювання на практичних заняттях, виконання студентами письмових контрольних робіт, а також самостійної роботи.
Вимоги до письмових робіт	Чіткість, конкретність відповідей на поставлені завдання, системність, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильне використання джерельної бази.
Практичні заняття	Вміння підготувати доповідь та проект за визначеною темою, висловити чітко і зрозуміло фактичний матеріал, вміння робити аналітичні висновки, аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у формулюванні думок так і презентації ілюстративного ряду.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Для отримання позитивної підсумкової оцінки з дисципліни за семестр студенту необхідно набрати мінімум 50 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань, експрес-опитувань на практичних заняттях тощо.

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

8. Рекомендована література

1. Богданова Л. О. Конспект лекцій з дисципліни «Композиція» (для практичних занять та самостійної роботи студентів 1 курсу спеціальності 191 – Архітектура та містобудування. Архітектура) / Л. О. Богданова, Г. А. Коровкіна; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 115 с.

- Гурська А. С. Мова та грамати́ка українського орнаменту: навч.-метод. посіб. / А. С. Гурська. – К.: Альтернативи, 2003. – 144с.
2. Дяків М. В., Основи кольорознавства. Завдання для самостійної роботи: Навчально-методичні рекомендації для студентів художніх факультетів курсу “Основи кольорознавства” / М. В. Дяків.- Івано-Франківськ, 2012.-30 с.
 3. Декоративно-ужиткове мистецтво: словник у 2 т. / [за ред.. Я.П.Запасака]. – Львів: – Афіша, 2000. – Т. 1. – 2000. – 363 с.; Т. 2. – 2000. – 399 с.
 4. Иттен И. Искусство цвета. Искусство формы.- Д. Аронов, 2001.-222 с.
 5. Калініченко О.В. Практикум з композиції. Ч.1.: посіб. – К. : НАУ, 2006. – 104 с.
 6. Куленко М. Основи композиції в образотворчому мистецтві.-К., 2001.
 7. Мельничук О.
 8. Михайленко В. Яковлєв М. Основи композиції: Навчальний посібник.- К., 2004.-230 с.
 9. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва – Дніпропетровськ, Роял – Принт, 2015. – 34 с.
 10. Проблеми українського термінологічного словникарства в мистецтвознавстві й етнології / відп. ред. М.Селівачов. – К.: Ред. вісника «Ант», 2002 – 264 с.
 11. Селівачов М. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика. Типологія) / Михайло Селівачов. – К.: Ред. вісника “АНТ”, 2005. – 399 с.
 12. Соколюк Л. Д. Графіка Бойчукістів./ Л. Д. Сокол.к – Х.: Видання часопису "Березіль"; Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, – 2002. – 224 с.
 13. Словник українського сакрального мистецтва / [М. Станкевич, С.Боньковська, Р. Васи́лик, Л. Герус, Р. Забашта, Р. Захарчук-Чугай, І.Зіньків, М. Моздир, В. Тарас, Я. Тарас, О. Шпак] – Л.: Афіша, 2006. – 286
 14. Типчук В.М. Основи композиції. Методичні вказівки для проведення лекційних та практичних занять.-Видавництво Прикарпатського національного університету ім.В.Стефаника.-Івано-Франківськ.-2018.-40 с.
 15. Чегусова З. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття. 200 імен: Альбомкаталог / Зоя Чегусова. – К.: ЗАТ “Атлант ЮЕмСі”, 2002. – 511 с.
 16. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка й основи графічного мистецтва : навч. посіб. Кн. 1. Луцьк: Луцький держ. технічний ун-т, 2003. 160 с.
 17. Яремків М.М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посіб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 112 с.

Викладач _____ доц. Типчук В. М.